

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:

Dr. Csemberger Ármán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Virrad a sajtószabadságnak.

Mig idehaza és a perifériákon kormányt támadó rémmeséket komponálnak a polgárok által rég megunt, de a hatalom husosfakéához makacsul ragaszkodó függetlenségi vezérek, polgártársaink elnyomásáról és más egyéb hazugságokról, addig a nemzeti munka kormányza céltudatosan halad előre a polgári szabadságok biztosításában és megerősítésében.

Az elmúlt hét kormány munkája a szólás szabadság és a szabad sajtó jogainak restaurálásában domborodik ki, annak a 48-as alaptörvénynek a visszaállításában, melyet hallatlan vakmerőséggel kezdtek ki a Kossuth Lajos nevével üzerkedő 48-as pártok.

A levitézlett koalíciós éra alatt az ügyészségnek roppant sok dolga volt állandóan. A Bécsnek mindent pontosan beszállító Wekerle-Kossuth-Justh-társaság lefelé igen hazafiasnak akart tetszeni s ezért rendezte a darabont-üldözéseket, a szociálisták és a nemzetiségiek nyakába pedig egyre-másra kiméletlenül szóta az igaztási pereket. Az ál 48-as rendszer ellen való tiltakozás a sajtóban, vagy bíráló szó a gyűléseken

elegendő volt arra, hogy a hajsza meginduljon azok ellen, akik behódolni nem voltak készek. A lezajlott szomorú ál 48-as korszak alatt, — amit elegendi magyar kormány sohasem mert megtenni, — az ügyészeket valósággal a pártérdek szolgálatába állította, úgy, hogy, aki nem az ő nemzetiségű táborukból való volt, nem is kerestek jogorvoslatot.

Ezeknek a hajszaszerűen indított pöröknek a légiójából került sorra egy ezen a héten, de a tárgyalása elmaradt. Az ügyészség váratlanul elejtette a vádat és csakhamar szélében kezdte beszélni, hogy az új igazságügyminiszter egész sereg ilyen perben elrendelte a pertörést.

Szekely Ferenc dr. igazságügyminiszter most egy interjúban meg is erősíti ezt a hazafias kormánytényt.

— Amikor átvettem az igazságügyi tárcát — mondotta Székely — akkor százegegyen-nyolc ilyenféle pör volt folyamatban s különösen a nemzetiségiek részéről hangzott föl sürűn a panasz, hogy hány százezer keconányi pénzbírságra, hány évi börtönrre ítélik őket. Hát a megszüntetésre kellett gondolni ezek közül az olyanoknál, amelyek egyhébb fajtájúknak mutatkoztak. Annál is inkább, mert sorra jöttek a fölmentések s mirevaló így a tárgyalásra bocsátás? Ismétlem, kijelentettük, hogy a sajtó szabadságban kezeljük és eltűrünk egy kis bírálatot is. A szociálisták például egyszeri körmenetes gyűlést óhajtottak rendezni, amit betiltottak s erre kifakadás következett,

aztán pedig sajtópör. Miután azonban a programunkban eklektás módon kijelentettük, hogy az egyesítési és gyűlékezési jogot szabadabban kezeljük, nem lehet az ilyen pört lefolytatni. Más alkalommal főképp a bányászerecséltenségről beszéltek a gyűléseken s újra igaztás címén indult meg az eljárás egyik vezértük ellen. De hiszen akkor a munkások nagy tömegének katasztrófájáról esett szó, nem csoda, hogy megrendítette őket. Hogyne jönne ki a sodrából egy egy szónek, amidőn munkatársainak bőréből van szó, hogyne rendülne meg, amidőn emberhalál süjtje le őket. És ilyenkor joguk van arra, hogy jobb sorsot óhajtsanak. Végül csak annyit mondhatok, hogy — sajnos — nem lehetett elég ilyen pört megszüntetni . . .

Ime, így beszél Deák Ferenc és Szilágyi Dezső méltó utódja. 148 pör legnagyobb részét megszünteti, mert az ügyészség tulbuzgalmában a szólás- és a sajtószabadság megsértését látja. Székely Ferenc nemcsak hangoztatja a liberáliszmusát, hanem tettekkel is bizonyítja. A politikai szabadságok ilyen megbecsülése és tisztelete a gyászos ál 48-as rezsim után, amely alatt az ügyészt valósággal alacsonyrendű szerepre alacsonyították le, százsoroson jól esik. Az ilyen fölvilágosult kormányzati tény a Héderváry-kabinet legnagyobb dicsőségére válik.

TÁRCA.

Olvasatlan levelek.

— A „Bajai Hirlap” eredeti tárcája. —

Irta: Faragó Rezső.

Meghalt egy ábrándos, bolondos fiu és eltemették. Csendsben. Még a kelletlen részvét se zavarta a halotti menetet, amely ép oly kicsi volt, ahogy a szétronsolt agyu fiu utolsó írásában maga óhajtotta. A pap tán nem is tudta, hogy egy hívőjével kevesebb van s a kántor gégéjét nem öblítette a stólapéng fertálya. A kis hónaposzoba ajtajánál megállott egy kocsi, két erős ember felhajtotta a kocsi-derékba a koporsót és a lovak csendes-busan elindultak a kanyargó mellékutacák során a temető felé. Egy szomorú szempár pedig — valamelyik sarokból — addig nézett a kocsi

után, amíg csak el nem fordult egy másik utcába. A temetőben már tátott szájjal várt vendégére a kételés gödör s úgy négyesben — esthomályra — beföldeltek. Könyvet se sirtak a friss, lágyan ölelő hantra, csak lerázták az ásdórl a földet és megindultak vissza a városba, ahol vad tivornyában tobzódtak az emberek. Mint véres elmulása előtt az, akit temettek.

Egy csomó irás volt a hagyatéka. A teste holmiait még a nagy ut elött szétosztotta azok között, akik nálánál is szegényebbek volt. Az a csomó irás a lelke volt. Betegesen bolond, eszelenlenül érző, hatalmasan szárnyaló lelke, amely most test nélkül maradt meg a szines írásokban. Egy nyalábra való. Az van a kötésére írva, hogy olvasatlanul égessék el. Van a csomóban sok-sok finom, illatos levél, amiben megértő asszonyi lélek álmodásai tömörülnek buzdító biztatással. Van, amiben szerető anyja

aggódik a kedves fiáért. És van egypár virág-szál és van egypár levél, amit nem olvasott el az, akinek írta. És ezek az olvasatlan levelek megnőnek ott a halomban és betűik már nagyobbak, mint a szoba. Ezeket már nem lehet el sem olvasni. Ezek még nem engedik magukat elégetni . . .

Brutálisan gyarló, erőtlentül otromba kézzel címezve, ezek a levelek:

Szerelem.

. . . Maga a legcsudásabb asszony, akit valaha ismertem. És Maga az én legnagyobb rejtélyem. Emlékezem: valami nagyon unott komédia folyt a színen. Szerelemről beszéltek kifőztött arcu emberek, büszke, dacos szerelemről, ami csókon kezdődött és egy rossz kóruson végződött. Én nagyon eluntam a hazugságos csókokat, a hamis karéneket és elgondolkodtam a szerelemről. S ahogy hátra-

NAPONTA FRISSEN

PÖRKÖLT KÁVÉ!!!

„Mikádó keverék” finom és zamatos.

Ára kilója 4.— kor.
1/4 kiló 1.— kor.

„MIKÁDÓ”

új kávéraktára Baján

Stampfl Jenő fűszer- és csemegékereskedésében.

Kávényagpörköldő társaság Budapestben. Központ: VI. Andrassy-ut 35. szám.

„Udvari keverék” kizárólagos különlegességünk.
Ára kilója 5.— kor.
1/4 kiló 1.25 kor.

Mikádó kávé előnyel: Öt legjobb kávé keveréke, finom és zamatos, naponta friss, kiadás s ezáltal — olcsó.

— **Tolnavármegye bizalmi szavazata.** Szekszárdról jelentik: Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága csütörtökön Apponyi Géza gróf főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. Bárd Schell indítványra elhatározták, hogy a király 80 ik születésnapján diszkozyűlést tartanak és hogy ebben a tárgyban a többi törvényhatósághoz átiratot intéznek. Elfogadták dr. Kramolin Gyula indítványát, melyben rosszaságukat fejezték ki a parlamentum botrány felett. Viza után a törvényhatósági bizottság 142 szavattal a 61 szavazat ellenében kimondotta, hogy a Khuen-kormányt üdvözöli.

Ambrozovics főispán képviselőjelölt. Tolnavármegye pinchehelyi választókerületének függetlenségi polgársága a mai vasárnapon tartja jelölt gyűlést. Ambrozovics Lajos dr. nyug. bajai főispán nevével indul a választási küzdelemben. A nemzeti munkapártnak Kammerer Ernő dr. volt képviselő a jelöltje. Erős, szenvedélyes küzdelemre van kilátás a kerületben, melyben Kammerernek személyes összeköttetései révén van nagy pártja, míg Ambrozovicsnak az alapon reménykedik, hogy ez a kerület 67 óta mindig függetlenségi képviselőt küldött a parlamentbe.

— **A bácsalmási kerületből.** Petőfi Sándor Lipót népszerű személye köré sorakozik a választókerület polgárságának impozáns száma nap nap után. **Szutrély** jelöltséghez ragaszkodik az országos nemzeti munkapárt és a kerület lakossága egyaránt és Jánosalmáról, a kerület egyik 48-as községéből érkezik hír arról a kétségtelen fiasáról, mely Lázár Pál, Szutrély Lipót. Justpárti ellenjelöltjé érné fogta. Lázár Pál érdekében napok óta egy Kiss nevű tisztviselő korteskedik. A választók azonban nem veszik komolyan. Lázár sorsa meg van pecsételve. Maguk a 48-as párt vezetéi: Nagy Pál, Nagy Pál Sándor, Vörösvárszky, Király, Jelenics stb. belátják, hogy Lázár, aki fűt-fát ígért a választóknak, választás után teljesen elfordult a kerülettől. Elkeseredetten gondolnak arra is, hogy Lázár a nála több ízben járt jánosalmásiakat óráig vártatta előszobájában, végül nem is fogadta őket. De fokozza az ellenséges indulatot a Justpárt megbízhatatlan, kapzsi politikája is. Az itteni függetlenségek nem felejtik el, hogy a kvótát a Justpárt segítségével emelték föl, a buta, káros adótörvényeket pedig ugyancsak ez a párt szavazta meg. A horvát nyelvet pedig egyenesen Justh Gyula proklamálta a magyar képviselőházban. Lázár Pál különben a napokban

beszámolót próbál tartani Bácsalmáson. Megpróbálja, holott senkinek kíváncsi rá a kerületben.

Képviselőválasztás felé.

Baja érdeke és egyebek.

Májusban ha jól tudjuk, már e hónap elején kezdődnek meg a választások. Az ország választói talán még soha olyan fontos elhatározás előtt nem állottak, mint most. Ha egy évezred tanulságai nem tiltakoznának az ellen, azt mondanák, hogy a magyar nemzet most határoz Magyarországot fennmaradásra felett. De erős a mi hitünk, hogy a nemzetek géniuszán kívül az egyensúly természeti törvénye is örökösök a magyar nemzet fölött s így az nem pusztul el akkor sem, ha fiaiban nagyobb lesz a könnyelműség, mint a belátás.

De tagadhatatlan, hogy történelmi jelentőségű választás készül. Ettől függ az Magyarország kulturális haladása, ettől függ az hogy megszerzi-e és megtartja-e az európai államok között azt az imponáló szerepet, amelyre természeti fekvése, fiaiának képességei és honszeretete predestinálják.

És amilyen fontos az országra nézve ez a választás, annyira jelentőségtelji Bajára is. Erre a városra, amelynek előrehaladásán, fejlődésén szeretettel dolgozunk. A mostani választásnál nemcsak képviselőt küldünk a parlamentbe, hanem megvalósítjuk, vagy eljárszuk a lelkünk legszebb álmát, a szívünk leghehőbb vágyát, hogy Baja nagy, életerős kereskedelmi, ipari és kulturaváros legyen.

Amikor az állampolgár képviselőválasztásánál a voksát leadja, határoz az ország és a város sorsa felett. Mielőtt tehát elhatározná, hogy kit támogat a szavazatával, gondolkodnia illik.

A bajai polgárnak eszébe kell jutnia, hogy Baja nem áll azon a helyen, ahol lakossága, főleg a kereskedelmi és iparos-osztály képességeinél és munkája értékénél fogva, állnia kellene. Szegény város vagyunk. Nagy igényeink

és sok szükségleteink vannak. És bajai ember előtt szentnek kell lenni a város érdekében, bajai választó előtt elsőnek kell lenni a város fejlődésének. A szellemi és az anyagi fellendülésnek minő elképzelhetetlen forrása nyílnának meg, ha:

Bajánál építenék a közúti hidat,
ha a vasúti hídnál rakodó állomást kapnánk,
ha új színházat kapnánk,
ha új színház épülne,
ha a szomszédos községekbe jó országút vezetne

és ha mindaz a sok „ha” megvalósulna.

Mindent mi a magunk anyagi erejéből nem tudjuk megcsinálni. Ha nagy nekilendülésünkben meg is próbálnók, a város belepustulna.

Arad, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Pozsony s azok a magyar városok, amelyek kulturális tekintetben messze túlhaladják Baját, versengnek egy-egy befolyásos kormánypárti jelöltért.

A bajai ember szereti ezt a kedves szép várost. És éppen ennél a szeretetnél fogva nem szabadna ezeket a szempontokat figyelmen kívül hagyni.

Most három cikluson át függetlenségi képviselője volt Bajának, a kormány is függetlenségi volt, a város mégsem kapott semmit, de semmit, sőt elvették tőlünk, amit csak lehetett. Ezt nem szabad elfeledni.

És elvégre figyelembe kell venni azt is, hogy emberi valóságosság szerint függetlenségi kormányja nem lesz egyhamar az országának. A függetlenségi eszme ragyogó utópia. Gyönyörű szép volna, ha valóra válna. De ez csak lassan, lassan, lépésről lépésre történhetik meg, úgy, ahogy ezt a nemzeti munkapárt óhajtja.

Amig függetlenségi kormányt ült az ország nyakán, addig a függetlenségi utópia megvalósításában hátrafelé haladtunk. Mindent elpaktáltak, mindent eladtak, a koncon összezeszték, a hatalomért zsvajogták, a hazát üzleti célokra használták ki s többet ártottak a függetlenségi eszmének, mint bármelyik ellenségünk. Örömmel kell tehát sorakozni az alá

szegedett oldalvált a fejem: találkoztam a tekintetünk. Az én nekimeresztett szemeim villanása és a Maga selymes pilláiból megrebbenő szemek okossága. Nekem egy nagy piros szegfű volt a gomblyukamban és Maga hosszan elnézte, ahogy sápadt arcokra vetődött a lángos vörösége. Belepirultam a nézésébe, amely pedig a szegfűnek szólt. Bátorlatlanul állottam föl a helyemről, odamentem magához és odaadtam a piros szegfűt. Maga úgy vette el tőlem, mint egy virágáros lánytól. Pedig a pirossága az én véremtől való volt. Aztán játszani kezdett az én szegfűmmel s valahogy az ajkához ért. A kis, kívánatos piros ajkához. Talán meg is csókolta. Nekem azelőtt más, nagyon különös véleményem volt a szerelemről. Én azelőtt sokakat szerettem. Azóta csak Magát. S most egyszerűen hülni kezd a szívem. Az arcom még sápadtabb, mint azelőtt, a kezem is hidegebb. Tán a szerelem miatt. Tán a szegfűért. Amely az én véremtől volt olyan piros és amelyet unott játék közben tán megis csókolott. És érzem, hogy az arcom pirosságát csak az a szegfű hozhatná vissza, amit akkor Magának adtam. Vagy az a csók, amit akkor a szegfűre lehelt. Az én lázas, reszkető ajkam helyett.

Nászajándék.

Nálamnál senkise örül jobban a mások örömén. Nincs boldogabb ember mint én, ha boldog embereket látok. Magát már régen

láttam. Csak a rosmájú emberek fájdalmas beszédéből tudom, hogy boldog. És én is boldog vagyok. De tovább már nem örülhetek a Maga boldogságán. Pedig a nászos mulatságán táncba akartam vinni. Hogy mindenki lássa az én örömetem. De most már nincs erőm a tánchoz. Már nagyon is előtört a Maga boldogsága. Üzenetet — szíveset — küldök hát magam helyett, meg a táncomért. És nászajándékot. Szeretném tultetőzni az ajándékozót, akik pedig kincsen, aranyon összehordják bizon mind, ami drága és becses. Én nem versenyzek velük. A kincs az övék. A győzők is ők lennének. Pedig én a szív jogán az első kell, hogy legyek. Nekem kell adni a legtöbbet. És adom is. Azt, aminél magának tán egy korálisor, egy váza becsesebb, de az én kezemből több, mint a sárka lstenység, a Pénz uraiéből az ezernyi drágaság. Én a — fejem küldöm nászajándékba. Egy kicsit véres, egy kicsit sápadt, egy kicsit átjárta a golyó, a számon véres habbá fagyott a keserűnyés mosoly, de az én fejem. Ne ijedjen meg tőle. Ne féljen elfogadni. És ne lökje ki az ut porába, amíg még egyszer meg nem nézi. Én küldöm. Nászajándék. Egyebem nem volt.

Végrendelet.

Föltöttebb szimpátikus kislány, maga még egészen fiatal, friss, hamvas, még csak egyszer volt szerelmes, még nem kezdte ki lelkét a kétség szúja, még nem vezett el.

Maga még elábrándozik a Chopin valcerekem, még megborzong, ha véres csaták vad zaja csap föl a fekete-fehér billentyűk alól, még érzi, hogy van szíve. Maga még tán a szív szavát is érti. Ezért olyan szimpátikus Maga énnem. Szeretem az ilyen okoskosszú, szelid nézésű, lányos lányokat. Magát különösen. Mert legkülömbnek látom valamennyi között. Szeretem azt a fájdalmas elmélázását, melylyel a régmúlt mosolygó, színes emlékein csügg és szeretem azt a nagy, végtelen vágyat, ami az okosság táplálja. Az emlékezetes első szerelmű, okos lányhoz volna egypár cícomatlan szavam. Őszinte és szívből való. Azt akarom most megmondani, hogy egy titkot örökök régóta. Egy nagy titkot. A titkok titkát. A szívek titkát. A magamé is, a Magaté is. Ne csodálkozzék ezen. — A más titkait könnyebb ismerni, mint a magunkét. — Legeslegkönnyebb pedig a Magaté. Az én titkom fájdalmas, a Magaté boldogságos. Én már csak lemondani tudok. Maga még győzni is. Az én titkossal nem agóddék, ha megismeri is. Csak gondolza szeretettel a Magaté. Enyim az elmulás. Magaté a jövő. Én meghalok, Maga viruló jókedvel szórja körül az életet. Én már későn találkoztam Magával. Nekem már nem jutott belőle. Másoknál takarékoskodjék, mert önzők az emberek. Én nem voltam az én önzem nem jutott semmi. Mind megmaradt Magának. Csak el ne pazarolja . . .

a zászló alá, amelyet az igazi honszerzet nevében Magyarországnak jellemre, hazaszereztetére nézve legelső polgári lobogtatnak.

Jelöltet a kormány nem küld Baja nyakára. Az lesz a jelölt, akit a polgárság akar. Április közepén lesz a nemzeti munkapárt bajai alakulása és a jelölés.

Baja polgársága kezében van most a város jövője s a saját boldogsága. Bizalommal e város polgárainak józan belátása iránt, szeretettel a mi szűkebb hazánk iránt, hisszük, hogy e város polgársága tud majd élni a legszebb jövővel.

HI RE K.

Teaszur.

— Rendezte húsvét vasárnapján az izr. nőegylet. —

Elegáns, uri közönség és ehhez méltó, bensőséges, finom báli hangulat lengte át azt a teaszur, melyet március 27-én rendezett a bajai izr. nőegylet. Telt ház gyönyörködött a délutáni hangversenyben és késő éjjelre járt már, mikor oszladni kezdett a vacsorára is a Nemzetiben maradt mulatozó társaság.

A nőegylet lelkes vezetősége, mely immár diadalmas multra tekinthet vissza a legnemesebb humanizmus terén, méltán számítja az elmúlt vasárnapot is az emberszeretet oltárán bemutatott legszebb áldozatok közé.

Fáradhatatlan, szorgos asszonykezek szőtték a második five o'clock tea konturjait és a kivitelben a helyi művész-dilettánsok legjobbjai működtek közre.

Festői látványral, szemnek-szíveknek egyformán kedves menettel indult a hangverseny-műsor. Klein Aranka, Krausz Olga, Pollák Lilyke és Weidinger Imre, négy bájos, ügyes apróság lejtették ritmikusán, kifogástalanul a táncot. Landan Géza táncánár volt a mesterkül. Az ő művészi érzékét dicséri az a plaszticitás és hangulat, mely apró tanítványainak minden mozdulatából oly kellemesen kiértezt.

Pollák Ilma zongorán adott elő egy Phantasiát, melynek lágyan adalított, majd élénken hangulatos akkordjait zinesen, kedvesen hozta ki a billentyűkből a talentumos műkedvelő.

Utána monolog következett. Goldschmidt Katica sok közvetlenséggel és természetes bájjal mondotta Erdélyi Zoltántól A róza c. magánjeleket. Tapsot kapott meg virágot.

Kiss Á. József (celló), Melles Béla (hegedű) és a Kun Armin helyett szivességből sorbaállt Alföldy László (zongora) koncertje volt a piéce de resistance. Mindhármán sok sikert arattak tagjai a helyi zenei életnek. Hangszerüket dominálják és a kompozíciónak egyetlen gondolata sem vész el a kezük alatt. Weber és Haydn egy-egy száma utánaelemi erővel hangzott fel a tetszészaj.

A hangverseny igazán értékes, sokáig emlékeztető ezeménye a helyi zenei életnek.

— A mai szabadliceumi délután. Ma, április 3-án délután lesz az utolsó főgimnáziumi szabadliceumi előadás ebben a ciklusban. Az előadói helyet ezuttal Werner Adolf dr. igazgató foglalja el. Munkácsy Mihály festőművésztől tart előadást a mindig szívesen hallgatott igazgató, ki érdekes mondanivalóját formás, tetszetős, irodalmi alakba szokta önteni. A délután négy óráig kezdődő előadást vetített képek kísérik.

— Eljegyzés. Sziklai Margitkát, Sziklai Zsigmondnak a Bajai Kölcsonös Segélyező Egylet vezértitkárának leányát eljegyezte Majorics Lajos bajai állami tinitóképző intézeti t. nár.

— Elutasított pörújítás. A szabadkai fogház szerencsétlen lakója, Wagner Sándor volt bajai bankönyvelő, aki folyton ártatlanságát hangoztatja, tudvaleg pörújítási kérelmet adott be a milliós bűnpörben. A milliós főnyeremény áldozata ettől új tárgyalást és fellemlést várt. Március 29-én foglalkozott a szabadkai törvényszék a pörújítási kérelemmel és azzal az indoklással, hogy új bizonyítási anyagot nem tud felmutatni, elutasította a kérelmet. Wagner védője a törvényszék elutasító határozatát megfellebbezte.

— Elhunyt matróna. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtól megtrótt szívvel jelentjük — a menyei, — az unokái, dédunokái, — testvére és az összes rokonok nevében is szeretet jó édes anyánk özv. pacséri Császár Ferencné szül. Radány Emma március hó 31-én délután 1 órakor a halotti szentségek ájtatos felvételé után életének 83-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme f. évi április 2-án délelőtt 10 órakor fog a családi háznál beszentelés és a sz. Rókus templomban engedszelő szentmise után a rókusai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Baja, 1910. évi március 31-én. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! Özv. Radány Deszóné szül. pacséri Császár Mária, pacséri Császár Péter, pacséri Császár Emma, pacséri Császár Leona.

— Halálozás. Dr. Kömlös Arthur budapesti ügyvéd múlt hó 27-én, életének 34-ik, házasságának második évében, hosszabb szenvedés után jobblétre szenderült. A halálhír városunkban is, hol az oly fiatalon elhalt ügyvédnek számos ismerőse és jóbarátja van, őszinte részvétet váltott ki. Az elhunytban Freund Lázárné és Schön Géza unokaöccsüket gyászolják.

— Mulat az ipartestület. A bajai ipartestület többszörösen kiprobált, ügyes műkedvelő társasága újabb sikert ért húsvét hétfőjén. Bohózatot adtak a javából és a szereplők kiaknálták a derűs helyzeteket a közönség osztatlan tetszésére. A páholyt adták, László Károlyhal Hidas László szerepében. László Károly ezuttal is mozgatója volt az előadásnak, melyben Szerletics Etuska, Köbling Anna, Ury Ilus, Soltész Margit, Hajosovics Karolin, Bárdos Vilmos, de a többi szereplő is, igen kitűnő alakítást mutatott. Reggelig tartó tánc követte a sikerült estélyt.

— Eljegyzési hír. Grüner Andor szabadkai banktisztviselő szombaton tartotta kézfogóját Sessler Józsaival, Sessler József szabadkai nagykereskedő leányával.

— Szekszárdi hírlapírás. A szomszédos Tolnamegye legnívósabb újságja, a Tolnavármegye összeolvadt az ugyancsak Szekszárdon megjelenő Közérdek c. lappal. Az egyesült két organum Tolnavármegye és Közérdek címen, hetenként kétszer fog megjeleni, hétfőn és csütörtökön. Hétfői száma a vasárnap és hétfő országos érdekű riportjait hozza a igyemegszünteteti azt az anomáliát, hogy vasárnapotí keddi országos események híre nélkül legyen Szekszárd és vidéke. Az új lap nívóját továbbra is Leopold Kornél dr., Bodnár István és Földvári Mihály hírlapírói-kollégáink biztosítják.

— Schaumann Gyula gyógyszerész gyomorsója több mint 30 éve óta, mint dietikus készítmény a legjobb hírnévnek örvend, amit számos elismerő oklevél igazol. Előnyösen és megbízhatóan hat az emésztési folyamatnál gyomorhólyagnál, savképződésnél, felbőgőgségnél stb. úgy, hogy ez mint legrégibb háziszer, nagy elterjedtségnek és közkezdveltségnek örvend. E'énys óhatást, racionális összetételének köszönheti. A kényelmesebb és kellemesebb felhasználás végett Schaumann gyógyszerész a gyomorsó kívül gyárt még gyomorpasztillát is, mely a gyomorsónak hatásával teljesen egyenlő. Az ára mindkét készítménynek ugyanaz, mint eddig: 1.50 korona dobozonként.

— Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorotyia-utca 10. és 12. A »Közgazdaság« rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) e legnagyobb, legazdagabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és víszonbiztosító r. t., baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkesztés elleni biztosításokat és versenylovak, keltvérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a »Minerva« általános biztosító részvénytársaság számára. A bajai főügynök: Schön Ödön.

— Pásztorcy es. és kir. udv. szállító virágkereskedése, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

A szocialista Bácska.

66 népgyűlés
91 felolvasás
98 értekelet
11 tüntetés
5 gyűlésbetöltés

3800 korona
bevétel
2600 korona
kiadás

A magyarországi szocialdemokrata párt 1909. március 16-tól 1910. március 15-ig kifejtett működéséről 48 oldalas fizetben számol be.

A jelentés nagy vonásokban emlékszik meg a magyarországi szocialisták mozgalmairól s érdekes adatokat közöl a szocializmus térhódításáról. Ez adatok legerdekesebbike az, hogy az elmúlt estendő alatt 15 községben 96 szocialdemokrata jutott a községi képviselőtestületbe s például Nagyjécsa község ügyeit teljesen a szocialisták intézik.

Bácskáról

nagyon sok helyütt esik szó a jelentésben.

Baján 4 felolvasás és 3 értekelet volt. Bevétel 173 korona 57 fillér, kiadás 169 korona 81 fillér, pártadó 32 korona 70 fillér.

Szabadkáról azt jegyezi fel a párt, hogy több kerületi értekeletet tartottak, 17 népgyűlést, 26 felolvasást, 52 értekeletet, 2 tüntetés rendeztek, gyűléseiket egyetlen-egyszer se tiltották be, bevételük 1018 korona 52 fillérre rúgtak s 980 kor. 71 fillér kiadásuk volt. Pártadójuk 154 kor. 90 fillér folyt be.

Bulkess 2 népgyűléssel, 10 felolvasással, 5 értekelettel, 1 gyűlésbetöltéssel, 110 kor. bevétellel, 80 kor. kiadással és 25 korona 28 fillér pártadóval szerepel.

Óverbász: 1 népgyűlés, 12 felolvasás; 4 értekelet, 2 gyűlésbetöltés, 180 kor. 70 fillér bevétellel, 185 kor. 04 fillér kiadás, 70 korona 60 fillér pártadó.

Ószivác: 1 népgyűléssel, 12 felolvasás, 4 értekelet, 1 gyűlésbetöltés, 58 korona 96 fillér befétel, 49 kor. 04 fillér kiadás, 35 korona 08 fillér pártadó.

Ujvidékek mozgalmasabb volt a helyi szervezetek működése. Tartottak 10 népgyűlést, 6 felolvasást, 3 értekeletet, 2 tüntetés. A bevételek 600 korona 75 fillérre rúgtak, a kiadások 591 korona 51 fillért emésztettek föl. Pártadójuk 30 korona folyt be.

Zenta szocialistái 12 ízben rendeztek népgyűlést, 17 szer felolvasást, 11 szer értekeletet és 3 tüntetés. A 208 korona 46 fillér bevétellel szemben 201 korona 28 fillér került fel. Pártadójuk 32 koronával szaporodott a pénztár.

Zomborban 23 népgyűlés, 4 felolvasás, 16 értekelet, 4 tüntetés volt az elmúlt estendő-

ben s egy ízben tiltották be szocialista gyűlést. A pártszervezet tagdíjakból 480 kora, pártadóból 59 koronát szedett be s kiadása 440 korona volt.

Szóval a bácskai szocialisták elég sokszor agitáltak eszméik mellett s tekintélyes summával járultak hozzá a párt céljainak megvalósításához.

Segédszerkesztő: **Spitzer Zoltán.**

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat.

(Assicurazioni Generali) f. évi március hó 17-én tartott 78 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1909. évi mérlegek. Az előttnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1909. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 1.034.103,236 korona és 09 fillér tettek ki és az év folyamán bevett díjak 45.594,164 korona és 37 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartalék 20.902,175 korona 14 fillérről 304.144,877 korona 43 fillérré emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tűkötővégbiztosítást a díjbevétel 18.260,118,363 korona biztosítási összeg után 30.032,501 korona 57 fillér volt, miből 11.650,831 korona 96 f. viszontbiztosításra fordított, hogy a tiszta díjbevétel 18.381,669 korona 61 f. rugott és az összegből 13.658,715 korona 83 f. mint díjtartalék minden teherlő menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötőelveknek összege 127.799,977 korona 76 f. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.851,471 korona 90 f. mely a viszontbiztosítások levonása után 1.772,890 korona 57 f. rugott. Károkkért a társaság 1909-ben 38.550,375 korona 41 f. és alapítása óta 977.344,967 korona 37 f. fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 192.489,457 korona 63 f. esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 24.677,880 korona 19 f. rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az idei áttalással együtt 15.336,461 korona 71 f. rug, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalással 1.621,418 korona 48 f. tesz ki. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékek vannak elhelyezve, az idei áttalások folytán 346.151,371 korona 42 f. 366.829,741 korona 68 f. emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 77.884,424 korona 11 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 31.094,716 korona 81 f. 3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök 3.609.138 korona 57 f. 4. Értékpapírok 237,547,914, korona 18 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9.372.603 korona 39 f. 6. Tárca váltók 581,948 korona 79 f. 7. Kézpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 6.738,995 korona 83 f. Összesen 366.829,741 korona 68 f. Ezen értékre esik. Az Assicurazioni Generali a múlt évében a „Minerva” általános biztosító részvénytársaságot alapította meg Budapesten, mely társaság a kezességi és óvadék-, valamint az utalajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülömben a versenylavak, telivérek és más értékesebb tenyészlatok biztosítását vezette be mint új ágazatokat hazánkban.

334/1910. tkvi szám.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. járásbíróság mint teleshkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést **Dr. Nicolausz Béla** bajai ügyvéd által képviselt **Szähler János** önkéntes kérelmére nemkülömben csatlakozott **Bajai Takarékpénztár** 400 korona követelésének kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. és következő §-ai,

valamint az 1908. évi XLI. t. c. 21. §-a alapján a szabadkai kir. törvényekhez tartozó, a bajai kir. járásbírószág területén lévő, a bajai 577. sz. betétben 400 és 401 hrsz. a foglalt **Kálmán király u. 27. sz.** a fekvő 169 és 102 négyzetögl területű házias beltelekre 900 kor. kiküldési árban elrendeli és annak Baján a telekhkönyvi árverési helyiségben 1910. évi április hó 21. napjának délután 3 óráját kintüzi.

Az elárverezendő ingatlanok a kiküldési ár 2/3-ánál alul eladatni nem fognak.

Árverezők a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Az aki ingatlanért a kiküldési árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt az ingatlan az által illetőleg több árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek lesz kijelölve. Ha ez az ígért a kiküldési ár meghaladja az előbbi pont szabályai alkalmazandók.

Vevő a vételárat három egyenlő részletben és pedig az 1-6 részletet 15, a 2-ikat 30 nap, a 3-ikat 45 nap alatt, mindig az árverés jogerőre emelkedésétől számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt, a bajai kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál, az ide két példinyban és kellő feltekekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.

A kir. járásbírószág mint teleshkönyvi hatóság. Baja, 1910. évi január hó 10. napján.

Temmer,
kir. járásbíró.

Aki gyomorfájós, béibeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandó, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schumann** gyógyszeresztől **Stockereuban.**

Aki szabályozni és épésben tarani akar, jó emésztésért, használja a **Schumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól éri magát.

Gyomorsó gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fill.

Gyomorsó-pasztilák kényelmes s kellemes ízű, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tásolyonkint 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztilával kor. 1.50. Postai szátküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél utánvétellel **Schumann** gyógyszeresztől **Stockereuban.** — Kapható minden gyógyszerháznál.

A világon a legismertebb

KERÉKPÁR

elegáns, könnyű, elpusztíthatatlan, olcsók.

Katalogust ingyen és bérmentve küldünk.

Egyedüli elárusító:

The Premier Cyclo Company Ltd
Killmann Kerbert & Cooper Eger i. B.

Motorkák! Gőzgépek!

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kéremek árjegyzéket európaszerzte hírneves **magánjáró és vontatható benzinkomobilon, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes scéplőkészletek!**

Benzinmotoros kötőre és faaprítógépek vontásra és magánjáró szerkezettel.
Stabil benzinkomobilon. Szívógáztelepek.
KELLNER és SCHANZER
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. sz. szám.
Sürgönyeim: „Világosság” Budapest.

Hirdetéseket felvesz

lapunk kiadóhivatala.

Szőlősgazdák!

Homokon és kötött földön.

Aki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, ültessen Delaware szőlőt szántóföldekre is, és ha a hiányzó tökéit ezzel pótolja, az az ilyen vegyes bor hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy borkereskedők, akik 60–80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen termesse is. Permetezés nélkül a mult évben is perenosporától mentes n a g y termést adott. (Holdanként 35 hektó.)

Vesszőről árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy Gábor szőlőmagyirtokos Kóly Bihar-m. Pósta, tévirda és távbeszélő állomás. Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

MINDENJÉTT KAPHATÓ!

JOL JAR
HA VALÓDI
PALMA KAUCSUK
SAROK
VAN CIPŐJÉN DE

ROSSZUL JAR
HANEMÜVELA
VÉDJEGYRE
TESSÉK KIPROBÁJNI!

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. — Telefon-sz. 107-16.

Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

„Faktor“

KONYHAKINCS!

Magyar találmány! Világszabadalom!
Hazai gyártmány!

1 drb 50 fill., vidéken 4 fillérrel drágább.

A Faktor egy gyorsfőző, a főző-edényt kormozás és lepattogás ellen teljesen megvédő fémlemez.

FAKTOR pótolja a tűzhelykarikákat
FAKTOR védi az edényt a szobattiz érintéstől és gyorsabban főz mint a szabad tűznél
FAKTOR védi az edényt a bekormozástól, miáltal a konyha tiszta marad
FAKTOR használat által nem pattog a zománc
FAKTOR megtakarít egész évi használatnál a gyorsfőzés által tüzelő és surolóanyag, edény stb. legalább 50 kor.
FAKTOR 3 nagyság, kaph 19—20—21 cm. tehát minden tűzhelyre alkalmazható
FAKTORból 2 drbot is szállítunk, 1 kor. 20 fillér beküldése után!

Ügynökök (nők is) esetleg egyedülrésztők vidéken kerestetnek, kik havonta 2—300 koronát kereshetnek.

Felvilágosítást nyújt:

FAKTOR főügynökség Budapest, Lipót-körút 25.

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fogápolásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépséghiba, hanem egyben undorító szagot ad a lehetetnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a szájüreget szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehérríti a Sztraka-féle Menthol fogszappan. Kapható gyógyszerárban 1 koronáért.

héri a Sztraka-féle Menthol fogszappan. Kapható gyógyszerárban 1 koronáért.

Kapható:

Gyarmati Emil
gyógyszertárban BAJÁN.

Most jelent meg!

Minden családnál ugyyszólván nélkülözhetetlen

Dr. Loránd A.

karlsbadi fürdőorvos által irt

A VENÜLES

elhárítása és az élet meghosszabbítása.

Ára füzve 4 korona. — Kötve 6 korona.

KAPHATÓ:

KOLLÁR A. könyvkereskedésében.

Csinos kivitelű
névjegyek
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

kor. 60 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cserélhető. — Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS“ Fémáru gyár Részvénytársaság
Budapest, V., Váci-ut 74/5.

Helyi elárúsító: EISENBERG KÁROLY.
Képviselek vidéken kerestetnek.

1910-es
modellünk
ujtásai:

Intenzív lángzó Gyorsan forral. Kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészei kivethetők és tisztíthatók. Művészi galvanóbronz kivitel. Hozzáadva biztonsági gyorsfűzőnk eddigi előnyeit, a

„Rops“ 1910

a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldűl, elalszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten 4— korona.

Régi, használt példányokat a gár 2

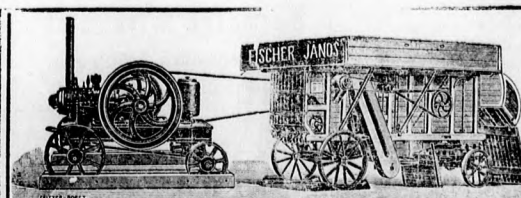
Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvényel, oszról és meghűléseknel.**

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K140 és K2—és ugyiszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár **Török József** gyógyszerésznél Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

TÖRLEY
PEZSGÓ.

FISCHER JÁNOS mérnök, malomépítész, Budapest V., Nádor-utca 35. szám. Sürgőnycim: TURBINA.

Cséplőkészletek
MUNKTELL
eredeti svéd
nyersolajmotorés
lokomobilok
BENZIN- és
szivógátátelepek

Legmészebbmőndő szavatosság, legbiztosabb üzemi.
Árjegyzék és költségvetés ingyen.

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot jártni óhajtt, fizesse elő Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	„	K	28.—
Félévre	„	„	14.—
Negyed évre	„	„	7.—
Egy hónapra	„	„	2.40

Az ujság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és
ünnepnapokon **60-100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54-ik szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkivállításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjusági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hirlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapirokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és szines nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyházi nyomtatványokból
Bármilyen könyvmdai
munkák a legolcsóbb
áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.